

Työeläkekoulu

Webinaari 28.11.2023 / 4.12.2023

Palkansaajakeskusjärjestöt

SAK

AKAVA

STTK

Taustaa: vuoden 2017 eläkeuudistus toiminut pääosin odotusten mukaisesti

- Eläketurvakeskuksen arvion mukaan työeläkejärjestelmä voi hyvin
 - Eläkeuudistukset toimivat, eläkkeelle siirtymisessä jopa tavoiteltua parempaa kehitystä ja työeläkemenon kasvu on taittunut
- Suomen työeläkejärjestelmän haasteina erityisesti
 - Syntyneiden määrän heikennys, jota työperäinen maahanmuutto ei näytä kompensoivan
 - Työeläkejärjestelmän rahoitukseen liittyvät kysymykset pitemmällä tähtäimellä
 - Kansainvälisen arvion (2021) mukaan Suomen tulisi parantaa työeläkejärjestelmän rahoituksellista kestävyyttä
 - Arvioitsija kiinnitti huomiota myös eläkeläisten toimeentulokysymyksiin

SAK

AKAVA

STTK

Työeläkejärjestelmän kehittämisestä

SAK

AKAVA

STTK

Työeläketurva on tärkeä kaikille kolmikannassa

- Lakisääteinen ja kattava eläketurva vanhuuden, työkyvyttömyyden ja perheen huoltajan kuoleman varalle on tärkeää palkansaajille
- Työeläkevaroilla iso merkitys myös elinkeinoelämälle
 - Työeläkevaroja sijoitettu myös kotimaisiin yrityksiin
- Myös yksityisten alojen työeläkerahastot luetaan osaksi julkista taloutta
 - Auttanut EMU-kriteerien täyttymisessä ja julkisen talouden kestävyudessa
- Työurien pituuden ja työllisyyden näkökulma

SAK

AKAVA

STTK

Eläkeneuvottelut Suomessa

- Työmarkkinaosapuolten neuvottelut eläkeratkaisujen päälinjoista – maksajien intressit
 - Työeläkemaksut ovat merkittävä osa työvoimakustannuksista
- Yhteistyö hallituksen edustajien kanssa – edellyttää luottamusta
- Hallitus vastaa lainsäädännön kolmikantavalmistelusta ja eduskunta säätää lait
- Neuvotteluissa pyritään yksimielisyyteen – vie aikaa
- Pienempiä asioita ratkotaan kaiken aikaa – jatkuvan neuvottelun periaate
- Tuloksekasta ja vastuullista. Hallituksille etu.

SAK

AKAVA

STTK

Neuvottelut käynnistymässä

- STM:n ja VM:n työeläkejärjestelmän uudistamista selvittävä työryhmä on asetettu ajalle 18.10.2023 – 31.1.2025
 - Kysymys, miten tulkitaan hallitusohjelman ja työryhmän toimeksiannon kirjauksia
 - Työryhmän työstä kommentoi julkisuuteen ainoastaan puheenjohtaja
- Työmarkkinajärjestöt aloittaneet keskinäiset neuvottelut
 - Varsinaiset neuvottelut käydään kaksikannassa
 - Neuvottelujen sisältöjä ei avata neuvotteluryhmän ulkopuolella

SAK

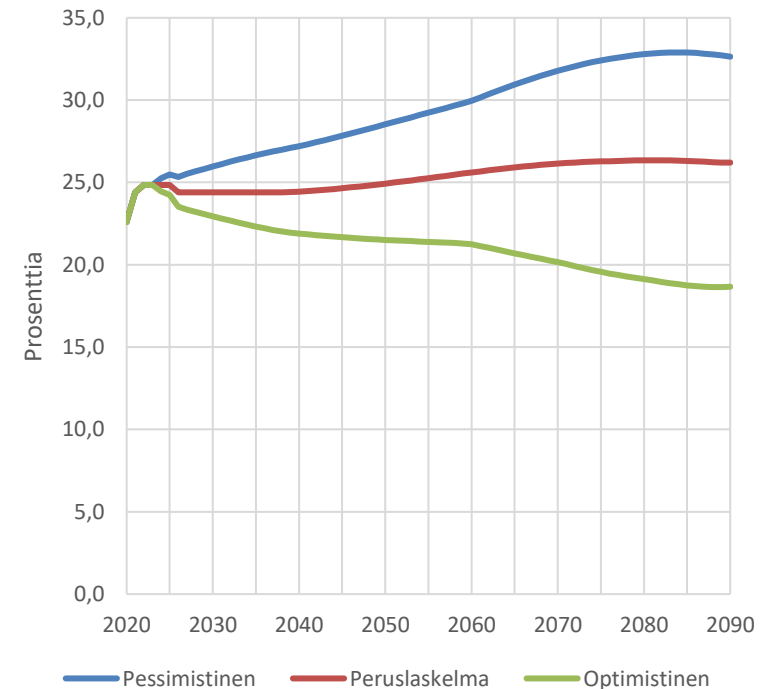
AKAVA

STTK

Työeläkejärjestelmän rahoituksellinen kestävyys

- ETK:n vuoden 2022 pitkän aikavälin laskelmien mukaan TyEL-maksun korotuspaine on pienentynyt merkittävästi, mutta siitä ei ole päästy kokonaan eroon
 - TyEL-maksun riittävä vakiotaso olisi 25,3 %, mikä ylittää varsinaisen TyEL-maksun tason 0,9 %-yksiköllä
 - Yhä suurempi osuus kasvavasta eläkemenosta on katettava eläkevarojen tuotoilla, mikä lisää epävarmuutta
- Tuoreimpien arvioiden mukaan eri tekijöiden yhteisvaikutus eläkemaksuihin on tällä hetkellä PTS 2022 nähden jonkin verran korottava (lähellä perusuraa, mutta pessimistisellä puolella)

PTS 2022: TyEL-maksu optimistisessa ja pessimistisessä talouskehityksessä

Lähde: ETK

SAK

AKAVA

STTK

Työeläkejärjestelmän uudistamista selvittävän työryhmän toimeksianto

- Muutosten tulee vahvistaa julkista taloutta pitkällä aikavälillä noin 0,4 prosenttiyksiköllä suhteessa BKT:een
- Lisäksi selvitystyön tulee löytää keinot eläkevakuutusmaksutason pitkän aikavälin konkreettiseen vakauttamiseen, jossa työeläkejärjestelmä sopeutuu mahdollisiin shokkeihin sääntöpohjaisen vakautusjärjestelmän avulla
- Toimien riittävyys suhteessa tavoitteisiin varmistetaan työryhmän työssä VM:n ja Eläketurvakeskuksen tekemillä arvioinneilla
- Hallitus sitoutuu tekemään tarvittavat päätökset tavoitteen saavuttamiseksi, mikäli työryhmä ei löydä yhteisymmärrystä muutoksista 31.1.2025 mennessä

SAK

AKAVA

STTK

Vakuutetun ja etuudensaajan näkökulmia

- Lakisääteisyys ja kattavuus
 - Riittävä etuustaso
 - Kohtuullinen korvausaste
 - Etuusperusteisuus
 - Ansiosidonnaisuus
 - Omaisuuden suoja
-
- Työurien pidentäminen
 - Väestöpolitiikka
 - Sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus
 - Työeläkejärjestelmän kestävyys pitkällä aikavälillä
- Uskottava ja luotettava työeläkejärjestelmä

SAK

AKAVA

STTK

Muiden eläkepoliittisten tavoitteiden valmistelu

SAK

AKAVA

STTK

Työkyvyttömyyseläkkeen lepäämään jättäminen ja lineaarimalli

- Hallitusohjelman mukaan tavoitteena on mm.
 - nykyistä joustavammalla mahdollisuudet osallistua työelämään
 - parantaa kannustimia ja mahdollisuuksia osallistua työmarkkinoille
 - mahdollistaa joustavan paluun työkyvyttömyyseläkkeeltä
 - tukea palkan ja eläkkeen yhteensovittamista, niin että työnteko kannattaa aina
- Järkevää vakinaistaa ensin nykyinen määräaikainen lepäämäänjättämislaki ja tämän jälkeen ryhtyä kehittämään kannustavampaa mallia

SAK

AKAVA

STTK

Muita asioita valmistelussa

- Työkyvyttömyyseläkeriskinhallintaa koskeva sääntely
- Fit & proper –sääntely
- Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toiminnan ulkoistamista koskeva sääntely
- YEL-selvitys

SAK

AKAVA

STTK